

ARTER'in 2013 yılındaki ilk sergisi tamamen yeni üretimlerden oluşuyor.

HASET, HUSUMET, REZALET

24 Ocak–7 Nisan 2013

Küratör: Emre Baykal

ARTER'de 2013 yılının ilk sergisi 24 Ocak'ta açılıyor. Küratörlüğünü Emre Baykal'ın yaptığı **"Haset, Husumet, Rezalet"** başlıklı sergide, on iki sanatçının bu sergi için üretilmiş işleri yer alıyor.

Serginin başlığında bir araya getirilen üç kavram, katılan sanatçıların yeni işleri için düşünsel bir süreç önerirken, toplumsal, kültürel ve siyasi belleğin bugünün içinden bir bakışla sanat diline aktarımı için anahtar kelimeler olarak kullanılıyor. Birbirlerinin öncesi, sonrası, tamamlayıcıları veya sonuçları olarak birlikte anılan bu üçlü, sanatçıların sergiye önerdikleri projelerin temel izleğini oluştururken, cinsiyet politikalarından siyasi ve toplumsal şiddete; sanatsal kariyerizmden medyanın rolüne; "sevgi" "dostluk" ve "dayanışma" gibi olumlu duygu ve kavramlardan "yıkıcı" ve "saldırgan" itkilere uzanan, farklı bağlamlar içinde araştırılıyor.

Sergide yer alacak sanatçılar: **Selim Birsell, Hera Büyüktaşçıyan, CANAN, Aslı Çavuşoğlu, Merve Ertufan & Johanna Adebäck, Nilbar Güreş, Berat Işık, Şener Özmen, Yusuf Sevinçli, Erdem Taşdelen, Hale Tenger ve Mahir Yavuz.**

24 Ocak Perşembe günü izleyiciye açılacak olan **"Haset, Husumet, Rezalet"** ARTER'in dört sergi katına yayılacak. Sergi için iki ayrı kitap yayımlanacak: Sergi açılışında hazır olacak ilk kitap, işlerin üretim süreçlerine odaklanacak. Bu ilk kitapta sanatçıların bu sergideki eserlerinin üretim süreçlerine dair ipuçları sunan fotoğraflar ve her bir sanatçının sergideki işleriyle ilgili farklı yazarlara ait metinler yer alacak. İkinci kitap ise, sergiden yerleştirme ve detay fotoğraflarını içerecek ve serginin açılışını takip eden iki hafta içinde yayımlanacak.

ARTER'in diğer sergilerinde olduğu gibi bu sergiye de sanatçı konuşmaları eşlik edecek.

"Haset Husumet Rezalet", ARTER'in yeni üretimlere destek verme ve bu üretimleri sergileyecek bir platform oluşturma misyonuna uygun olarak gerçekleştirdiği ikinci "yeni üretimler" sergisi olacak. ARTER'in "yeni üretimler" sergilerinin ilki "İkinci Sergi" başlığıyla Kasım 2010 – Mart 2011 tarihleri arasında gerçekleşmişti.

"Haset, Husumet, Rezalet" ARTER'de 7 Nisan 2013 tarihine kadar devam edecek.

ARTER'in açık olduğu gün ve saatler:

Salı–Perşembe	11:00–19:00
Cuma, Cumartesi ve Pazar	12:00–20:00
Mekân Pazartesi günleri kapalı.	

ARTER sergilerine giriş ücretsizdir.

ARTER - sanat için alan
İstiklal Caddesi No: 211, Beyoğlu
www.arter.org.tr

HASET, HUSUMET, REZALET
24 Ocak–7 Nisan 2013

SANATÇILAR VE İŞLER

Selim Birsel

Arka Bahçede Yetiştirilir (2012)

Selim Birsel'in bu sergi için önerdiği, 14 işten oluşan **"Arka Bahçede Yetiştirilir"** adlı yerleştirmesinde, sanatçının **"Kılık Değiştirmek"** (1998-99), **"Kan Dolaşımı"** (1997), **"Hayata Bağlanmak"** (1998-99) ve **"Külfet"** (2000) gibi hazır-nesnelerin buluşturulması ve bunlara yapılan müdahale ve eklemelerle gerçekleştirdiği daha eski tarihli yapıtları ile yeni üretim işleri bir araya geliyor.

ARTER'in sergi mekânında merdiven sahanlığında başlayıp duvar süpürgelikleri boyunca ilerleyen tank silüetleri, ziyaretçileri Birsel'in üçüncü kattaki "arka bahçe"sine ulaştırıyor.

Kebap şişleri ve kemiklerden oluşan tank imgesi **"Parselleme"** ve çelikten imal edilmiş konik kaidelerin üzerine yerleştirilen döner testerelerden oluşan **"Çelik Çiçekler"**, Birsel'in kurduğu arka bahçeyi daha da tekinsizleştiriyorlar. 2000 tarihli **"Çalı Okulu"**nun tek kişilik eski ilkokul sırasından yükselen ağustos böceği sesleri ise tüm yerleştirmeye eşlik ediyor.

Hera Büyüktaşçıyan

Kayıp Guguk Kuşu (2008), Ada (2012), Arada Bir Yerde (2012), Terk-i Dünya (2012)

Sanatçının "Haset, Husumet, Rezalet" kapsamındaki işleri; kişisel anı, tarih ve algıları, aile, cemaat ve toplum bazında, ve belki de en önemlisi, kronolojik açıdan sağlam bir zemine oturtma sorunu ile ilgili önerilerini ortaya koyan dört yapıt.

"Kayıp Guguk Kuşu"nda saatin kapısından birbirine bağlanarak sarkan mendiller, tamamlanmış veya gelecekte gerçekleştirilmesi planlanan bir kaçıışı tasvir ediyor. Guguklu saatin kapısı kapalı. Hikâyenin kahramanı olan guguk kuşu da ortada görünmüyor.

"Arada Bir Yerde"de, sanatçının ellerinin kalıpları bir masanın üzerinde duruyor; o masa da kendisine yakın boyutlarda bir başka masanın üzerinde. Eller sanki birer kürek tutar gibi iki masa ayağını kavramış. İki masanın dengesi ve yerinden kımıldamazlığı Büyüktaşçıyan'ın köklülüğüne işaret ederken, ellerin hareketi bir uzaklaşma çabasına ya da yerinden edilmeye ilişkin hisler de çağırıştırıyor.

"Ada"da zar zor dengede duran sandalye, birçok izleyiciye tanıdık gelecek, dekoratif bir domestik nesne olarak halı ise, samimi bir his uyandıracaktır. Büyüktaşçıyan'ın "Ada"sı, sanki konuşulamayan, tabulaştırılmış, saklı bir geçmişe ait tozları sessizce örtüp, üzerine bastığımız yumuşak ve sıcak zemini kabartıyor.

"Terk-i Dünya", sanatçının büyükbabası Theodoros'un 1968-69 yıllarında çektiği üç makara filminden görüntülerle oluşturulmuş. 51 dakikalık videoda, doğumgünleri, aile yemekleri ve karnaval eğlenceleri gibi aile buluşmalarının kayıtları neredeyse hiç müdahale edilmeden gösteriliyor. Aynı zamanda Heybeliada'nın arka tarafında bulunan ve bir manastırı da kapsayan bir bölgenin adı olan "Terk-i Dünya", bugün iyice küçülmüş bir cemaatin neredeyse yarım asır önceki dostluk, neşe ve kutlamalarla dolu yaşantısını sergi mekânına taşıyor.

CANAN

Yalvarırım bana aşktan söz etme (2012), Şeffaf Karakol (2008) [1998]

CANAN'ın **"Yalvarırım bana aşktan söz etme"** adlı yerleştirmesinde, 70'li yıllarda Türkiye'de sinema endüstrisini besleyen ana damar haline gelen erotik/porno filmlere ait bir oda dolusu afiş, beyaz bir bornozu kuşatıyor. CANAN, bakılan ile bakan olmak arasındaki

dayatılmış sınıra, bu ikisi arasındaki gelgitin yanıltıcılığına dair bir not bırakıyor bize: Beyaz bir bornozun üzerine aplike edilmiş bir veda notu...

1998 tarihli bir iş olmakla beraber sergiye dahil edilen **“Şeffaf Karakol”**da ise CANAN, bu kez kendi bedenini tekrara dayalı bir şiddet koreografisinin aracı haline getiriyor. Sanatçının en fiziksel haliyle politik şiddete maruz bırakılan kendi çıplak bedeni ile teşhire dayalı cinsel şiddetin nesnesine dönüşen erotik film yıldızlarının bedenlerinin sergi içinde birlikte konumlandırılmaları, beden üzerinden bir dayanışma hissiyatını da beraberinde getirmeyi amaçlıyor.

Aslı Çavuşoğlu

Gordion Dügümü (2013), Stendhal Sendromu (2005)

Aslı Çavuşoğlu'nun **“Gordion Dügümü”** (2013) isimli çalışması, Büyük İskender büstünden yola çıkıyor. Sanatçı, bu çok tanınan heykelin yeni bir replikasını yaparken bütünü ikiye bölüyor ve iki yarıyı tam eşleşmeyecek şekilde üst üste yerleştiriyor. Büyük İskender heykelleri, Yunanistan ve Makedonya Cumhuriyeti arasında süregelen husumetin belki de en sembolik göstergesi. Vücudundan ayrılmış ve yatay olarak kaidenin üzerinde duran baş, tutkuyla sahiplenilen bir “milli kahramanın” anıtsallığını bozmayı başarıyor.

Çavuşoğlu'nun eski tarihli ama daha önce gösterilmemiş bir işi de sergide yer alıyor. **“Stendhal Sendromu”** (2005), ismini “etkileyici”, “değerli” ya da “güzel” çok sayıda sanat eserinin bir arada ya da kısa bir zaman aralığında hızlıca görülmesi sonucunda oluşan ve baş dönmesi, baygınlık, halüsinasyon gibi semptomlarla tanımlanan psikosomatik bir rahatsızlıktan alıyor. Yedi saniyelik bu videoda sanatçı bu rahatsızlığın semptomlarını İstanbul Modern’de sergilenmiş olan bir yapıtın karşısında icra ediyor.

Merve Ertufan & Johanna Adebäck

İltifatlar (2012)

Johanna Adebäck ve Merve Ertufan, kişisel pratiklerinin yanı sıra, “me | you” [“ben | sen”] adlı ortak projelerine başladıkları 2009 yılından bu yana birlikte de sanat üretiyorlar.

Bu sergi için gerçekleştirdikleri **“İltifatlar”** (2012), Adebäck ve Ertufan’ın bir saat boyunca aralıksız olarak birbirlerine iltifat ettikleri bir karşılaşma. İltifata iltifatla cevap verme döngüsü etrafında kurulan bu sürekli meydan okuma oyunu, giderek rekabet dolu, çekişmeli bir tenis maçına dönüşüyor. Ertufan ve Adebäck birbirlerine bakıp karşılıklı iltifat ederlerken, dostluğun her an çatlayıp kırılmaya hazır narsistik aynasında kendi imgelerini yalnız birbirleriyle değil, karşılarında oturan izleyicinin imgesiyle de değiş tokuş ediyor ve izleyiciyi de içine çeken bir iltifat üçgeni kuruyorlar.

Nilbar Güreş

İkiz Tanrıça: Bir Karşılaşmanın Eskizi (2012)

Nilbar Güreş’in **“İkiz Tanrıça: Bir Karşılaşmanın Eskizi”** adlı kolajı, sanatçının iki yıl önce annesiyle birlikte ziyaret ettiği Ankara’daki Anadolu Medeniyetleri Müzesi’nde, neredeyse 9.000 yıllık bir ikiz tanrıça figürüyle karşılaşma anından yola çıkıyor.

Güreş, pek çok işinde olduğu gibi bu kolajda da işe anların ve sahnelerin kendisinde bıraktığı hissiyata yeniden bakarak başlıyor. Kolajda kurduğu sahnede, iki farklı halden, rolden geldiği aşık iki kadının bakmakta olduğu çift başlı tanrıça heykelciği, sadece kardeşliği ve bir arada yaşama potansiyelini değil, çoğul dillerin, farklı düşüncelerin ve arzuların aynı kaptaki kaynaşabilmesini de anlatıyor. Aynı bedende birleşen iki kadın, sadece kadın olmaya ve doğurganlığa değil, insanın tekil çoğulluklar halinde yaşayabilme, düşünebilme ve eyleyebilme potansiyeline dair de çağrışımlarla yüklü.

Berat Işık

Delik II (2012), Kelebek Etkisi (2012)

Berat Işık, 2010'da ürettiği “**Delik**” adlı video çalışmasını “Haset, Husumet, Rezalet” sergisi için yeniden ele aldı. Bir koridorun sonuna yansıtılarak mekânsallaşan video, orijinalindeki hikâye edişi bu kez devre dışı bırakıp, neredeyse endoskopik bir bakışa odaklanıyor. Işık'ın kamerası, Diyarbakır yakınlarındaki bir yeraltı mağarasının karanlık derinliğine doğru döne döne iniyor. Tehcir yıllarına ilişkin acı dolu anıları geri getiren bu video, içimizdeki boşlukla ve ölümle hesaplaşan içsel bir yolculuk gibi.

Işık'ın bu sergi için önerip geliştirdiği “**Kelebek Etkisi**” adlı videoda, kameranın karşısında yanaklarını şişirip nefeslerini tutan insanları izliyoruz. Biri nefesini tutup diğeri bırakırken, suratlarında çocuksu bir mücadelenin izleri okunuyor; içlerinde büyüyen basınca daha fazla direnemeyip, söze dökemedikleri ne varsa sonunda hepsini dışarı salıyorlar.

Şener Özmen

Bayrağından Kaçan Direk (2012)

Şener Özmen'in bu işinde bayraksız iki direk, birbirlerinin aynası gibi kusursuz bir simetriyle yükseliyorlar. İlk bakışta ne olduğunu ele vermeyen bu form serginin giriş katını zeminden tavana katediyor. Üretildikleri paslanmaz çeliğin soğukluğunu olduğu kadar yansıtıcılığını da taşıyan direkler, birbirleri etrafında dönerek zarif bir sarmal çiziyorlar.

Giriş katın tavanı içine girerek sonlanan bu geometrik sarılış, birinci kata çıkıldığında aynı yerde tekrar başlıyor ve iki çıplak topuzla tamamlanıyor. Şener Özmen'in bu çalışmasında, bayrak direkleri soyut bir forma dönüşürken, birbirlerine dolanışlarında dostça bir kucaklaşma, ama aynı zamanda bir düğümleme de hissediliyor. Özmen'in bu heykelsi yerleştirmesinin DNA sarmalını da anımsatan formu neredeyse genlerimize kazınan bir aidiyet meselesini gündeme getiriyor.

Yusuf Sevinçli

Put (2012)

Sevinçli, “Haset, Husumet, Rezalet” için çektiği “**Put**” adlı yeni fotoğraf dizisinde, kamusal mekânlarda bulunan heykellerin ve anıtların –özellikle de “tahrip edilmiş” olanların– etrafında dolaşıyor. “Odak”lanmıyor, “dolaşıyor”; çünkü işinin konusu özünde daima flu ve merkezden uzak.

Sevinçli'nin işleri görünür olanı belgelemenin ötesine uzanıyor. Bu fotoğraflarda yakalanan, fotoğrafçının halihazırda görebildiklerinin arasından saklamak istediklerinden ibaret değil, fotoğraflanmadan önce sadece içgüdüsel olarak sezebildiği şeylere de erişiyorlar. Bu fotoğraflar hedeflenmemiş sonuçlar üretiyor, halihazırda görünür olmayan şeyleri görünür kılıyor, böylece bize beklenmedik bir şeye bir bakış atma fırsatını tanıyorlar.

Erdem Taşdelen

Endişeci (2012)

Sanatçı olmanın getirdiği imza meselesini, bir sahiplenme biçimi ve birlikte yaşama sorumluluğu olarak ele alan Erdem Taşdelen; bu konuyu kişisel, kamusal ve psikolojik yükleriyle birlikte incelemek için kendine dışarıdan bir terapist eşliğinde bakmak üzere yola çıkıyor. Sanatçının karakteri, özgüveni ve psikolojisi pratiğinden ayrı tutulabilir mi, esere sanatçısından ne kadar bağımsız bakılabilir? Çoğunlukla sanatçı atölyelerinde kalan bu sorular bu kez eser olarak kurgulanmak üzere, “kayıt edilmenin” gerçeklik algısında ve bir terapistin odasında yeniden kurulmaya çalışılıyor.

Birbirleri içine açılan, farklı renklere boyanmış beş odada beş seans halinde gösterilerek içe doğru bir inişi, neredeyse bir kazıyı anımsatan “**Endişeci**” adlı bu video yerleştirmesinde Taşdelen, sanki asıl motifini kendi motivasyonunda arıyor: Sanat üretiminden ne (nasıl bir gelecek) bekliyorum?

Hale Tenger

Böyle Tanıdıklarım Var III (2013)

Hale Tenger'in “**Böyle Tanıdıklarım Var III**” adlı işi, sergi içinde bir tür arşivsel geçit işlevi görüyor. Sergi mekânında bir dizi koridor şeklinde ilerleyen duvarlar, genişletilmiş negatoskop yüzeylerini anımsatan ışıklı kutular şeklinde inşa edilmiş. Bu yüzeylere yerleştirilen farklı boylardaki röntgen filmlerinden oluşan yerleştirme, Hale Tenger tarafından kavramın en geniş anlamıyla yorumlanan “devlet şiddeti”ne tanıklık eden kronolojik bir fotoğraf seçkisi sunuyor. Vakıfların ve haber ajanslarının arşivlerinden derlenen bu seçki, maalesef ne bitmiş, ne de şu anda dahil edilmiş fotoğraf sayısı ile sınırlı. Çünkü “Böyle Tanıdıklarım Var III”, doğası itibarıyla zamana bağlı, sürekli genişleyen bir arşiv. Bir geçit ya da eşik olarak “Böyle Tanıdıklarım Var III” bir ara mekânda, teşhis ile tedavi arasında, nazik bir dengede duruyor.

Mahir Yavuz

Totem #1: Husumet 2012 (2013)

Mahir Yavuz, “Haset, Husumet, Rezalet” sergisi bağlamında, profesyonel hayatta da uzmanlaştığı veri analizi yöntemini, bu kez bir gazetenin online arşivinde ayrımcı söylemin izlerini aramak amacıyla devreye sokuyor. Gazetenin 2012 yılı arşivinin tamamını derleyerek oluşturduğu veritabanı içinde, “haset”, “husumet” ve “rezalet”in çağrıştırdığı anahtar kelimeleri aratarak sonuçları bir tür metinsel analize (“sentiment analysis” [duygu/hissiyat analizi]) tabi tutuyor.

ARTER
sanat için alan | space for art
İstiklal Caddesi No: 211
34433 Beyoğlu, İstanbul, TR

T: + 90 212 243 37 67
F: + 90 212 292 07 90
E: info@arter.org.tr
www.arter.org.tr

Yavuz, politik, dini, etnik ve cinsiyet temelli olmak üzere dört kategoride belirlediği anahtar kelimeleri bu yöntemle analiz ederek, 2012 yılı boyunca ana akım medyada bu “kategori”lerden nasıl bir hissiyat çerçevesinde bahsedildiğine dair bir araştırma öneriyor. Bu analizin sonuçları, üç boyutlu bir totemde ifade bularak 2012 yılında ana akım medyanın kullanmayı sürdürdüğü, sıklıkla toplumsal husumeti körükleyen dili bir nevi kayıt altına alarak görselleştiriyor.